

Mistra Sport & Outdoors

ÅRSRAPPORT 2021

mistra
sport & outdoors

Innehåll

Inledning	3
Om oss.....	3
Programchefen summerar året	4
Styrelseordförande har ordet	5
Highlights under 2021.....	6
Utmaningar och lärandegrupper	8
Mistra Sport & Outdoors spränger gränser.....	8
Lärandegrupper	10
Att skapa en rörelse	16
Fyra frågor till vår kommunikator.....	17
Forskningsaktiviteter	18
Attityder till cirkulära initiativ	18
Bok om spänningar mellan idrott och hållbarhet.....	19
Sportevenemang och hållbarhetskommunikation	20
Publikationer	21
Våra doktorander	22
Översiktligt om programmet	23
Deltagare	23
Mistra Sport & Outdoors i siffror	24
Ekonomisk översikt	25
English Summary	26

Om oss

Mistra Sport & Outdoors är ett forsknings- och samverkansprogram för att skapa kunskap och lösningar för ökad hållbarhet inom idrotten och friluftslivet. Forskare från olika discipliner och universitet jobbar tätt tillsammans med friluftslivets och idrottens organisationer, myndigheter och företag för att nå programmets mål.

Värd för programmet är Mittuniversitetet. Finansieringen kommer till 80 procent från Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, Mistra, och resten från medverkande universitet och organisationer.

Mål med programmet

Utgångspunkten för programmet är de miljöutmaningar vi står inför och de långsiktiga målen är att gemensamt:

- 1 Skapa världsledande forskning för att hitta och genomföra hållbara lösningar i praktiken
- 2 Starta en rörelse för en hållbar utveckling inom idrotten och friluftslivet
- 3 Verka för att etablera ett nätverksbaserat utvecklingscenter för hållbara lösningar

Mistra Sport & Outdoors ska bidra till att Sverige når Agenda 2030 målen för en hållbar utveckling.

Läs mer om Mistra Sport & Outdoors »

Programchef Peter Fredman om Mistra Sport & Outdoors andra år

2021 är året då Mistra Sport & Outdoors har hittat sina former. Efter en minst sagt annorlunda inledning under corona-året 2020, har vi nu identifierat våra utmaningar och startat upp tio lärandegrupper. Vi är över 30 forskare, sju doktorander och ett fyrtiotal samarbetspartners som tillsammans arbetar för programmets tre mål: Att göra framstående forskning, starta en rörelse för en ökad hållbarhet inom idrotten och friluftslivet och etablera ett center som tar vid där programmet slutar.

Nya kliv i samverkansprocessen

I början av 2021 avslutade vi det första steget i vår samverkansprocess som innebar att identifiera våra utmaningar. Det resulterade i en rad spännande frågeställningar kopplat till kunskap och förändring, transporter, mark- och vattenmiljöer, material, utrustning och evenemang. Alla teman och de studier som görs inom ramen för Mistra Sport & Outdoors ska böttna i en miljömässig utmaning i samhället, men de lösningar programmet leder fram till kan med fördel omfatta även sociala och ekonomiska förbättringar. Mer om våra lärandegrupper och utmaningar hittar du på sida 5-15. Hur vi tar oss an dem och vem som gör vad kommer du att hitta löpande på vår webbplats.

Miljöperspektiv i samhällsdebatten

Att miljöperspektiven på hållbar utveckling också fått allt större utrymme i samhällsdebatten under det gångna året har nog inte undkommit någon. Klimatet naturligtvis, med kulmen i samband med COP26 i Glasgow, men minst lika viktig IPBES-rapporten om hotet mot biologisk mångfald. Båda av stor betydelse för Mistra Sport & Outdoors i vår ambition att bidra till ökad hållbarhet inom idrotten och friluftslivet. På närmare håll ser vi hur Riksidrottsmötet 2021 beslutade att lyfta in hållbar utveckling som en del i den strategiska planen 2022-2025 – ett beslut som kommer ge positiva avtryck framöver.

Peter på en av sina favoritplatser, 100 procent avkopplad i hjärtat av Sarek

Vetenskaplig grund

2021 var också friluftslivets år. Under parollen *Luften är Fri* har människor runt om i landet kunnat prova friluftsliv genom olika aktiviteter arrangerade av friluftslivsorganisationer i Sverige. Syftet var att få fler intresserade av friluftsliv och öka medvetenheten om friluftslivets värden, där naturligtvis en god miljö utgör en av grundpelarna. Mistra Sport & Outdoors har bidragit med kunskap till projektet och på avslutningskonferensen i Åre i december presenterade vi våra ambitioner att skapa en rörelse. Ett arbete vi har förstärkt under året genom rekrytering av en senior forskare som ska jobba övergripande i programmet. På så sätt ökar vi den vetenskapliga grunden i arbetet med att skapa en rörelse för en mer hållbar idrott och friluftsliv.

God kompetens i programmet

Flera av våra forskare har också blivit uppmärksammade under året som gått. Professor Sverker Sörlin har tilldelats IVA:s stora guldmedalj, Docent Robert Pettersson och Dr Erik Lundberg ingår i en expertpanel om hållbara evenemang initierad av Internationella Olympiska Kommittén och OECD, och Dr Daniel Svensson har tagits ut till FoU-satsningen ”morgondagens idrottsforskare” av Sveriges Olympiska Kommitté. Ett kvitto på god kompetens i programmet och stort grattis till dem alla!

Tack för att du varit med oss under 2021 – jag hoppas du är med på den fortsatta resan!

// PETER FREDMAN
PROGRAMCHEF

Ordförande har ordet

År två i Mistra Sport & Outdoors har snart passerat. Från styrelsehorisonten har det löpt på mycket smidigt och kan avhandlas i en mening: Det har varit enkelt och stimulerande att vara styrelse år 2021!

Vår roll i styrelsen är att stötta programledningen och programvärden, hålla koll på ekonomin och att arbetet fortlöper enligt den av Mistra godkända programplanen. Vi ska som styrelse stimulera och stötta arbetet i programmet, och bevaka att användarperspektivet kommer med. Det känner vi oss trygga med.

Årets händelser i programmet beskrivs översiktligt av vår programchef Peter Fredman, överskådligt i tidslinjen och mer fördjupat i årsrapportens olika delar. Läs och inspireras!

Vi i styrelsen har fortfarande efter snart två år inte setts fysiskt utan arbetet har försiggått digitalt. En mycket intressant upplevelse och lärdom. Många resor och restimmar kan sparas in med stora ekonomiska-, tids- och miljövinster. I programmet har vi kunnat omfördela resebudgetar till faktisk forskning. Klokt med omprioriteringar, men också viktigt att få träffas framöver. Den kraft, vilja och kompetens bland alla som vill interagera med programmet är fantastisk. Den ska vi fortsätta att vårda och utveckla.

En sak som jag gärna vill lyfta fram från årets arbete i programmet är responsen och engagemanget från de externa deltagarna i lärandegrupperna. Lärandegrupper är ett nytt arbetssätt som utmanar de traditionella forskningsmönstren och stuprören mellan discipliner. Det väcker tankar om hur forskning

och praktik kan gå hand i hand för att lösa gemensamma utmaningar. Ska bli spännande att följa fortsättningen.

En tankeövning för framtiden – hur vill ni se miljö- och hållbarhetsarbetet inom idrott och friluftsliv om 20–30 år? Vad är helt nytt tänk? Vad ska inte kunna förekomma? Vilka är de nya paradigmen som framtida generationer kommer reflektera över om oss, hur tänkte de och hur kunde det bli så? Tänk att (...beteende, material, transporter...) användes och accepterades år 2022? Fundera på det - för det kan vara nyckeln till den rörelse vi vill skapa.

// EVA THÖRNELOF
STYRELSEORDFÖRANDE

STYRELSENS RESERV

Cirka 10 procent av programmets budget står till styrelsens disposition att fördela. År 2020 tilldelades medel för att studera Covid-19 pandemins effekter på idrotten och friluftslivet, vilket resulterade i tre rapporter. Nu har styrelsen förstärkt samverkansarbetet genom att ge extra medel för facilitering av lärandegrupperna under 2021. Ett arbete som kommer fortgå under större delen av första programperioden fram till 2024.

Eva tycker att vi ska ta vara på den vilja, kompetens och kraft som finns i programmet. Personligen hämtar hon även kraft i naturen – gärna i skogen eller vid vattnet.

Highlights under 2021

Januari

Vi startar året med ett programmöte för alla forskare och partners. Fokus för dagen är att samtala om hur vi gemensamt tar oss an arbetet med att skapa en rörelse för ökad hållbarhet inom idrotten och friluftslivet.

Mars

Programmets styrelse sammanträder och godkänner årsrapport och ekonomisk redovisning för 2020.

Vetenskapligt seminarium – som vi nu döpt till *Mistra Sport & Outdoors Academy* – arrangeras för att fördjupa förståelsen om vad covid-19 betyder för forskningen i Mistra Sport & Outdoors.

Juni

Forskare från programmet deltar på en workshop tillsammans med ett tiotal företag i Scandinavian Outdoor Group för att diskutera miljöbedömningar i samband med cirkulära lösningar kring material och utrustning

Forskare från temat "Kunskap och omvandling" bjöds in till *European College of Sport Science (ECSS)* – en tvärvetenskaplig organisation för idrottsforskning för att prata om hur digitala lösningar för träning och tävling utvecklats under pandemin, och vilka långsiktiga konsekvenser det kan få för idrotten.

Februari

Vi arrangerar ett webinarium i samverkan med Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Malmö universitet och Mittuniversitetet samt inom ramen för Friluftslivets år: *Idrotten, friluftslivet & Covid19* – Ett webinarium om *ändrade vanor och framtida beteenden*. Strax därefter släpps de tre covid19-rapporterna (2021:1, 2021:2 och 2021:3) inom Mistra Sport & Outdoors rapportserie.

Maj

Vi arrangerar ett webinarium i samverkan med Beställargruppen för konstgräs: *Grönare gräs på andra sidan?* – *Hållbarhet inom konstgräs från ett policyperspektiv.*

Här hittar du dokumentation från alla webinarier i Mistra Sport & Outdoors webinarieriserie »

Augusti

Flera forskare från Mistra Sport & Outdoors deltar på internationell (digital) konferens om friluftsliv och besöksförvaltning: *10th International Conference on Monitoring and Management of Visitors in Recreational and Protected Areas*.

Oktober

Programmöte med fokus på att gemensamt utveckla Mistra Sport & Outdoors och utbytet mellan de olika lärandegrupperna.

Vi deltar med ett webinarium på Sustainable Fashion Week: *Cirkulära initiativ i friluftsbansbranschen*.

Mistra Sport & Outdoors arrangerar doktorandkurs - "Idrottens och friluftslivets miljöutmaningar" - och doktoranderna i programmet träffas i Malmö.

December

Vi deltar med presentation på slutkonferensen för Friluftslivets år 2021 – *Luften är fri*.

Rapporten "*The development of artificial turf in Swedish football fields from the perspective of different stakeholders*" (2021:4) publiceras

September

Vi arrangerar ett webinarium i samverkan med Naturvårdsverket: *Material inom idrotten och friluftslivet – Vägar till mindre miljöpåverkan*.

Forskare från temat "Hållbara evenemang" deltar med fyra seminarier under *29th Nordic Symposium on Tourism and Hospitality Research*.

November

Vi arrangerar ett webinarium tillsammans med Friluftsrådet: *Miljömässig hållbarhet i skolämnet idrott och hälsa*

Årets andra Mistra Sport & Outdoors Academy fokuserade på målet att skapa en rörelse för hållbarhet

Mistra Sport & Outdoors spränger gränser i lärandegrupper

Målet är ökad hållbarhet inom idrotten och friluftslivet. Vägen dit genomsyras av samverkan och delaktighet. Inom forskningsprogrammet Mistra Sport & Outdoors jobbar representanter från forskning, organisationer, näringsliv och myndigheter tätt samman i lärandegrupper för att ta sig an gemensamma utmaningar. Vår finansierare Mistra har skrivit ett reportage om arbetet...

De stressade föräldrarna som skjutsar sina barn till innebandyträningen. De engagerade ungdomarna inom ridsporten. Friluftssäskarna som vandrar i skog och mark. Maratonlöparna. Och de skanderande fotbollssupportrarna som samlas på arenor. Forsknings- och samverkansprogrammet Mistra Sport & Outdoors har som mål att skapa en hållbar rörelse inom idrott och friluftsliv.

För att lyckas behöver de nå alla engagerade. För att nå alla engagerade krävs perspektiv och samverkan mellan aktörer. Och för att få allas perspektiv i omställningen arbetar programmet med lärandegrupper där forskare och praktiker tillsammans utforskar och testar lösningar.

– Miljöfrågan är en komplex utmaning som inom idrotten och friluftslivet berör många aktörer. Lärandegrupperna bygger på forskningsbaserad kunskap och erfarenhetsbaserad kunskap, att mixa perspektiven tror vi skapar bättre förutsättningar för att ta oss an utmaningarna och hitta lösningar, säger Christina Frimodig, samverkansledare inom Mistra Sport & Outdoors.

Mistra Sport & Outdoors utgår från sex olika teman: kunskap och omvandling, hållbara transportlösningar, hållbar användning av mark och vatten, material och hållbar utrustning, hållbara

evenemang samt beteenden, styrmedel och utveckling. Till varje tema finns lärandegrupper kopplade. Inom forskningstemat hållbar användning av mark och vatten finns dessutom mer specifika grupper för kust-, fjäll- och urban miljö. Totalt rullar tio lärandegrupper som arbetar efter specifika utmaningar.

Lärandegruppens arbete har lett till flera projekt

I lärandegruppen för kunskap och omvandling sitter bland andra Susanna Hedenborg, professor i idrottsvetenskap vid Malmö universitet och Carl-Johan Thorell, som arbetar med utbildningsfrågor på Riksidrottsförbundet och har en bakgrund som lärarutbildare vid Gymnastik- och idrotthögskolan, GIH. De berättar att de ägnat mycket tid till att spetsa den utmaning de arbetar för att finna lösningar på. Frågeställningen de arbetar efter är: Hur och vilken förändring kan vi skapa inom idrotten, friluftslivet och i skolämnet idrott och hälsa för en miljömässigt hållbar utveckling? De har också lagt mycket tid på att utforska lärandegruppens kompetenser, dela med sig av sina specifika kunskaper, perspektiv och aktuella frågor i deras vardag. Idag, ungefär ett år efter att lärandegruppen bildades, har de flera projekt och studier på gång.

”Miljöfrågan är en komplex utmaning som inom idrotten och friluftslivet berör många aktörer. Lärandegrupperna bygger på forskningsbaserad kunskap och erfarenhetsbaserad kunskap, att mixa perspektiven tror vi skapar bättre förutsättningar för att ta oss an utmaningarna och hitta lösningar”

CHRISTINA FRIMODIG
SAMVERKANSLÄDARE MISTRA SPORT & OUTDOORS.

”För oss på Riksidrottsförbundet är det otroligt lyckosamt att vara en del av detta. Att hämta kraft från forskningen är ett stöd för oss när vi nu ska sätta blåslampa på vårt eget och idrottsförbundens miljöarbete”

CARL-JOHAN THORELL
RIKSIDROTTSFÖRBUNDET

–Vi på Riksidrottsförbundet arbetar nu med att utveckla en utbildningsplattform med miljöfokus som vänder sig till hela idrottsrörelsen. Vi utvecklar även ett miljönätverk där cirka 20 idrottsförbund deltar. För att förstå deras utmaningar och perspektiv har forskare inom Mistra Sport & Outdoors nu en forskningsstudie där de bland annat har djupintervjuat förbunden och följer vårt arbete. Och samtidigt som vårt arbete inom förbundet pågår kan jag bolla idéer i lärandegruppen, berättar Carl-Johan Thorell.

Susanna Hedenborg fyller i:

– Lärandegruppen har också initierat en kurs för idrottslärare med miljöfokus på Högskolan Dalarna genom Erik Backman (forskare vid Högskolan Dalarna, reds, anm.) som också sitter med i lärandegruppen. Många idrottslärare vill ha redskap för att arbeta mer aktivt med detta. Kan vi nå lärare som i sin tur når elever i skolan sätter vi igång en viktig hållbarhetsprocess.

Och Carl-Johan Thorell tar vid:

–Vi har diskuterat vad inom idrotten och friluftslivet som kan beforskas. Exempelvis hade jag en dragning för lärandegruppen med exempel från idrotten där man påbörjat ett hållbarhetsarbete med miljöfokus. Då föddes en idé om att intervjua de som kommit igång, vilka framgångsnycklar de har att dela med sig av. Det var du Susanna som såg kopplingen och det är ett exempel på när vi som arbetar med utövarna lyfter vårt arbete och forskarna kan ta det ett steg vidare.

I början träffades deras lärandegrupp en gång i månaden. Nu när flera initiativ och projekt är i rullning träffas de mer sällan. Nyfikenhet och tid lyfter Susanna Hedenborg som framgångsfaktorer för deras arbete. Carl-Johan Thorell lyfter vikten av att ha gruppen som bollplank under tiden som saker utvecklas ute i de olika organisationerna.

–Till exempel fick vi se embryot till kursplan och komma med inspel för kursen på Högskolan Dalarna. Jag har i min roll också kunnat dela med mig av mitt nätverk och skapa kontakter mellan forskare och civilsamhället. Vi hjälper varandra att kratta manegen och öppna dörrar, förklarar han.

– Mötena är en energikick, man går från dem rikare varje gång, säger Susanna Hedenborg.

”Att formulera våra utmaningar var en lång process och intressant för mig som forskare att följa. Det fick ta tid och ledde till att alla känner sig delaktiga i de utmaningar vi formulerat. Det är jag tacksam för”

SUSANNA HEDENBORG,
PROFESSOR VID MALMÖ UNIVERSITET

Grupperna leds av en facilitator

Innan lärandegrupperna inom Mistra Sport & Outdoors bildades fick nyckelaktörer inom programmet föreslå organisationer och representanter till grupperna. När ett visst perspektiv inom en lärandegrupp har saknats har personer med den kompetensen tillkommit. Exempelvis har det inom lärandegruppen kunskap och omvandling tillkommit en idrottslärare under resans gång.

Grupperna arbetar efter en viss struktur som går ut på att planera, studera, innovera, testa och implementera och befinner sig nu i olika faser, berättar samverksledare Christina Frimodig.

–Vissa är i planeringsstadiet, medan andra grupper har börjat innovera. Gemensamt för alla grupper är att de känner att de nu forskar om rätt saker, att forskningen anpassas efter ett verkligt behov.

Att sammanföra personer från en bred palett av verksamheter, med ibland vitt skilda perspektiv på en utmaning, är dock inte alltid enkelt. Varje lärandegrupp har en facilitator, en betydelsefull roll för att få det att fungera, berättar Christina Frimodig.

– Det kan finnas ojämlig maktbalans, man kan arbeta efter olika logiker och man är van vid snabba respektive långsamma processer och arbetssätt. Kommunikation är mycket viktigt. Det roliga är att i de grupper jag har varit inne i har man verkligen lyckats skapa en stämning av delaktighet. Målet om att skapa en hållbar rörelse är ett kitt som håller oss alla inom programmet samman.

Mistra Sport & Outdoors lärandegrupper:

- Består av representanter från forskning, organisationer, företag och myndigheter som tillsammans arbetar utifrån specifika utmaningar framtagna inom forskningsprogrammet.
- Gruppernas arbete följer en basstruktur som går ut på att *planera, studera, innovera, testa och implementera*.
- Varje grupp har en facilitator som stöttar gruppens förmåga att låta allas röster komma till tals och bidra. Facilitatorerna möts med jämna mellanrum och utvärderar arbetet.
- Två gånger per år hålls programmöten där alla lärandegrupper, och även de forskare som inte deltar i någon lärandegrupp, träffas.
- Mistra Sport & Outdoors håller även på att stärka kommunikationsarbetet genom att knyta till sig kommunikatörer från olika organisationer.

Så jobbar Mistra Sport & Outdoors med lärandegrupper »

Kunskap och omvandling

Lärandegruppen inom temat *Kunskap och omvandling* arbetar för att ta fram kunskap och lösningar inom följande frågeställning:

Hur och vilken förändring kan vi skapa inom idrotten, friluftslivet och i skolämnet idrott och hälsa för en miljömässigt hållbar utveckling?

- Hur har förändringsarbete sett ut tidigare?
- Vilka hinder finns och har funnits för förändring?

Läs vad som är på gång i lärandegruppen »

Deltagare i lärandegruppen:

- Riksidrottsförbundet, Carl-Johan Thorell,
- Sveriges Akademiska Idrottsförbund, Kristian Svensk
- Friluftsfrämjandet, Ahmed Al-Qassam
- Bernadottegymnasiet, Göteborgs Stad, Robin Rudelius
- Forskare: Marie Larneby, Malmö Universitet, Eric Backman, Dalarna Universitet och Susanna Hedenborg, Malmö Universitet

Faciliterar gruppen: Christina Frimodig, Mistra Sport & Outdoors

– För mig som forskare har det varit givande att, genom samtal med idrottens och friluftslivets aktörer, få sätta mig in i deras perspektiv. Det ska bli spännande att se om vi kan starta en rörelse kring miljöfrågor inom idrotten och friluftslivet – både generellt i samhället och för egen del specifikt i skolämnet idrott och hälsa.

ERIK BACKMAN
FORSKARE, HÖGSKOLAN DALARNA

Hållbara transportlösningar

Lärandegruppen inom temat *Hållbara transportlösningar* arbetar för att ta fram kunskap och lösningar inom följande frågeställning:

Hur kan vi skapa miljömässigt hållbara och attraktiva transportlösningar som ger en rättvis och likvärdig tillgänglighet till idrott och friluftsliv för alla grupper i samhället?

- Hur kan transportlösningar anpassas för hållbar tillgänglighet i olika geografiska förutsättningar, som exempelvis stadskärnor, förorter och landsbygd?
- Hur kan den fysiska planeringspraktiken utvecklas för att skapa en mer hållbar tillgänglighet till idrott och friluftsliv?
- Hur kan vi utveckla mer träffsäkra principer, metoder och verktyg till stöd för planering av föreningsaktiviteter, anläggningar och evenemang i syfte att uppnå hållbar och jämlik mobilitet och tillgänglighet inom idrott och friluftsliv?

Läs vad som är på gång i lärandegruppen »

Deltagare i lärandegruppen:

- Riksidrottsförbundet, Niclas Bromark
- Västtrafik, Karin Ryberg
- Parasportförbundet, Fredrik Andersson
- Naturvårdsverket, Joanna Dickinson
- Lilla Edets kommun, Clara Svendsdotter
- Sveriges kommuner och regioner (SKR), Nils-Olof Zethrin
- Länsstyrelsen Hallands län, Conradin Weindl
- Forskare: Ann Legeby, KTH, Anders Larsson, Göteborgs universitet, Jorge Gil Chalmers och Oscar Abrahamsson, Göteborgs universitet

Faciliterar gruppen: Anders Larsson, Göteborgs universitet

– Samtalen i lärandegruppen är otroligt värdefulla – jag har redan fått så många nya insikter och idéer! Det är så lätt att bara se till sitt eget expertområde, men tillsammans med övriga deltagare vidgas vyerna och ens förståelse för komplexiteten ökar.

KARIN RYBERG
PROJEKTLEDARE, VÄSTTRAFIK

Hållbar användning av mark och vatten

I temat *Hållbar användning av mark och vatten* finns fyra lärandegrupper. En nationell lärandegrupp, en som fokuserar på kustlandskapet, en som fokuserar på fjälllandskapet och en som fokuserar på urban miljö.

Lärandegrupperna inom temat *Hållbar användning av mark och vatten* arbetar för att ta fram kunskap och lösningar inom följande frågeställningar:

- Hur kan vi hantera idrottens och friluftslivets miljöpåverkan på mark- och vattenmiljöer i planering och förvaltning?
- Hur påverkar idrotts- och friluftslivsanläggningar och aktiviteter mark- och vattenmiljöer i olika landskap?
- Hur kan miljöpåverkan hanteras i relation till behov av tillgänglighet och samnyttjande av mark- och vattenmiljöer i olika landskap?

Läs vad som är på gång i lärandegruppen »

Fjälllandskapet

Deltagare i lärandegruppen:

- Riksidrottsförbundet, Anna Ottosson Blixt
- Länsstyrelsen Jämtlands län, Annica Idestrom
- Bergs kommun, Malin Bernhardsson
- Åre kommun, Maria Gyllner
- Svenska turistföreningen, Maria Persson
- Forskare: Sandra Wall-Reinius, Rosemarie Ankre och Axel Eriksson, Mittuniversitetet

Faciliterar gruppen: Åsa Sund, Greengoat

Peri-Urban (tätortsnära landskap)

Deltagare i lärandegruppen:

- Länsstyrelsen Stockholms län, Ylva Bökman och Kristina Ask
- Region Stockholm, Elisabet Mårell
- LRF Mälardalen, Per Pettersson
- Friluftsförbundet Region Mälardalen, Hanna Bjärenstam
- STERF, Maria Strandberg
- Riksidrottsförbundet/SISU, Pasi Rosenqvist
- Svenska Ridsportförbundet, Elin Gustavson
- Naturturismföretagen, Camilla Jönsson
- Forskare: Erik Andersson, Stockholms universitet och Kristin Malmcrona Friberg, KTH

Faciliterar gruppen: Karin Svärd Hertel, Greengoat

– Pandemin har ju inneburit ett ökat intresse för att vara ute i naturen vilket leder till nya utmaningar även för oss, nu och framåt. Det är roligt att både få vara med och bidra och få ny kunskap av forskare kring ett område som utvecklas hela tiden ute i naturen samtidigt som programmet pågår.

INGELA GUSTAVSSON
UTVECKLINGSLEDARE, GÖTEBORGS STAD

Kustlandskapet

Deltagare i lärandegruppen:

- Svenska kanotförbundet, Jonas Forsmark och Eiler Jansson
- Friluftsförbundet, Hans Rengman
- Väst kuststiftelsen, Linus Kron
- Göteborgs stad, Park- och Naturförvaltningen, Ingela Gustafsson
- Göteborgs stad, Idrotts- och föreningsförvaltningen, Martina Persson
- Kungälv kommun, Anna Dahln
- Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Robert Andersson
- Forskare: Andreas Skriver Hansen, Marie Stenseke och Oskar Abrahamsson, Göteborgs universitet

Faciliterar gruppen: Andreas Skriver Hansen, Göteborgs universitet

Nationell

Deltagare i lärandegruppen:

- Riksidrottsförbundet, Jonnie Nordensky
- Orienteringsförbundet, Joacim Ingelsson
- Naturvårdsverket, Sanja Kuruzovic och Ola Larsson
- Naturskyddsföreningen, Hannah Wallin
- Svenskt friluftsliv, Elisabeth Rytterström
- Havs- och vattenmyndigheten, Maria Åslund
- LRF, Björn Galant
- Skogsstyrelsen, Mattias Sandberg
- Forskare: Dimitri Ioannides och Cecilia de Bernardi, Mittuniversitetet och Marie Stenseke Göteborgs universitet

Faciliterar gruppen: Åsa Sund, Greengoat

Material och hållbar utrustning

I temat *Material och hållbar utrustning* finns två lärandegrupper. En som heter just *Material och hållbar utrustning* och en undergrupp som fokuserar på *Anläggningar och ytor*

Material och hållbar utrustning

Lärandegruppen *Material och hållbar utrustning* arbetar för att ta fram kunskap och lösningar inom följande frågeställningar:

- Vad kan bidra till minimerad miljöpåverkan och mer cirkulära lösningar över livscykeln, för material och utrustning, inom idrott och friluftsliv?

Anläggningar och ytor

Lärandegruppen *Anläggningar och ytor* arbetar för att ta fram kunskap och lösningar inom följande frågeställningar:

- Vilken miljöpåverkan har ytor och anläggningar för idrott och friluftsliv?
- Vilka åtgärder främjar hållbarhet när det gäller ytor och anläggningar inom idrott och friluftsliv?

Läs vad som är på gång i lärandegruppen »

– Att jobba så tätt med tillverkare, kommuner, organisationer och användare har bl.a. möjliggjort att vi börjat utveckla nya testmetoder för att mäta funktionaliteten hos olika friluftsliv- och idrottsprodukter. Det förbättrar förståelsen för hur utrustning används och när den når slutet av sin livslängd, vilket kommer att bidra till att minska en produkts totala miljöpåverkan. Häftigt!

JUDITH WALLER
FORSKARE, MITTUNIVERSITETET

Deltagare i lärandegruppen, Material och hållbar utrustning:

- Fritidsbanken, David Mathiasson
- Naturvårdsverket, Rebecka Ugglå
- Naturskyddsföreningen, David Gunnarsson
- Patagonia, Jennie Swadding
- Svenska Kanotförbundet, Astrid Landgren Pattersson och Håkan Hedtjärn
- Svenska Fotbollförbundet, Niklas Callenmark
- Svenska Kanotförbundet/Friluftsfrämjandet, Kersti Beck Larsson
- Svenska Skidförbundet, Tommy Eliasson
- Thule Group AB, Magnus Welander
- Forskare: Mikael Bäckström, Judith Waller, Itai Danielski och Louisa Swenne, Mittuniversitetet, Anna Björklund och Hampus André, KTH

Facilitaterar gruppen: Karin Svärd Hertel

Deltagare i lärandegruppen, Anläggningar och ytor:

- Beställargruppen för konstgräs, Pernilla Holgersson
- Riksidrottsförbundet, Jonnie Nordensky
- Ecoloop, Fredrick Regnell
- Forskare: Anna Björklund och Hampus André, KTH, Itai Danielski och Judith Waller, Mittuniversitetet

Facilitaterar gruppen: Karin Svärd Hertel

Hållbara evenemang

Lärandegruppen inom temat *Hållbara evenemang* arbetar för att ta fram kunskap och lösningar inom följande frågeställning:

Hur kan vi skapa miljömässigt hållbara evenemang inom idrotten och friluftslivet?

- Vilka åtgärder behöver evenemangsarrangörer genomföra?
- Vilka åtgärder behövs för besökare och deltagare i evenemang?
- Hur kan idrottens och friluftslivets evenemang förhålla sig till trender och rådande omständigheter?

Läs vad som är på gång i lärandegruppen »

Deltagare i lärandegruppen:

- Riksidrottsförbundet, Leif Johansson
- Svenskt friluftsliv, Susanne Maarup
- Göteborgs stad Got Event, Henrik Jutbring
- En svensk klassiker, Staffan Movin
- Biathlon Events AB, Legacy, Lisa Engman
- Forskare: Robert Petterson, Lusine Margaryan och Axel Eriksson, Mittuniversitetet, John Armbrrecht och Erik Lundberg, Göteborgs universitet

Faciliterar gruppen: Sandra Olofsson, Miun Innovation och Åsa Sund, Greengoat

– Personligen har jag lärt mig jättemycket från lärandegruppen om evenemang, hållbarhet och forskning. Den kunskapen tar jag med mig i det fortsatta hållbarhetsarbetet både inom friluftsliv och orientering. Jag ser fram emot hur vi kan sprida all kunskap, inspiration och energi vidare till hela friluftsliv- och idrottsrörelsen!

SUSANNE MAARUP,
FÖRBUNDSCHEF SVENSKA ORIENTERINGSFÖRBUNDET
OCH ORDFÖRANDE SVENSKT FRILUFTSLIV

Beteenden, styrmedel och utveckling

Lärandegruppen inom temat *Beteenden, styrmedel och utveckling* arbetar för att ta fram kunskap och lösningar inom följande frågeställning:

Hur kan vi skapa ett mer koordinerat och integrerat beslutsfattande som leder till en ökad miljömässig hållbarhet inom idrotten och friluftslivet?

- Vilken kombination av styrmedel, strategier, åtgärder och tillämpningar inom idrotten och friluftslivet har bäst potential att bidra till en rörelse för ökad miljömässig hållbarhet i samhället?
- Hur kan idrotten och friluftslivet vägleda konsumenter, företag och organisationer till att skapa ett mer hållbart beteende?

Läs vad som är på gång i lärandegruppen »

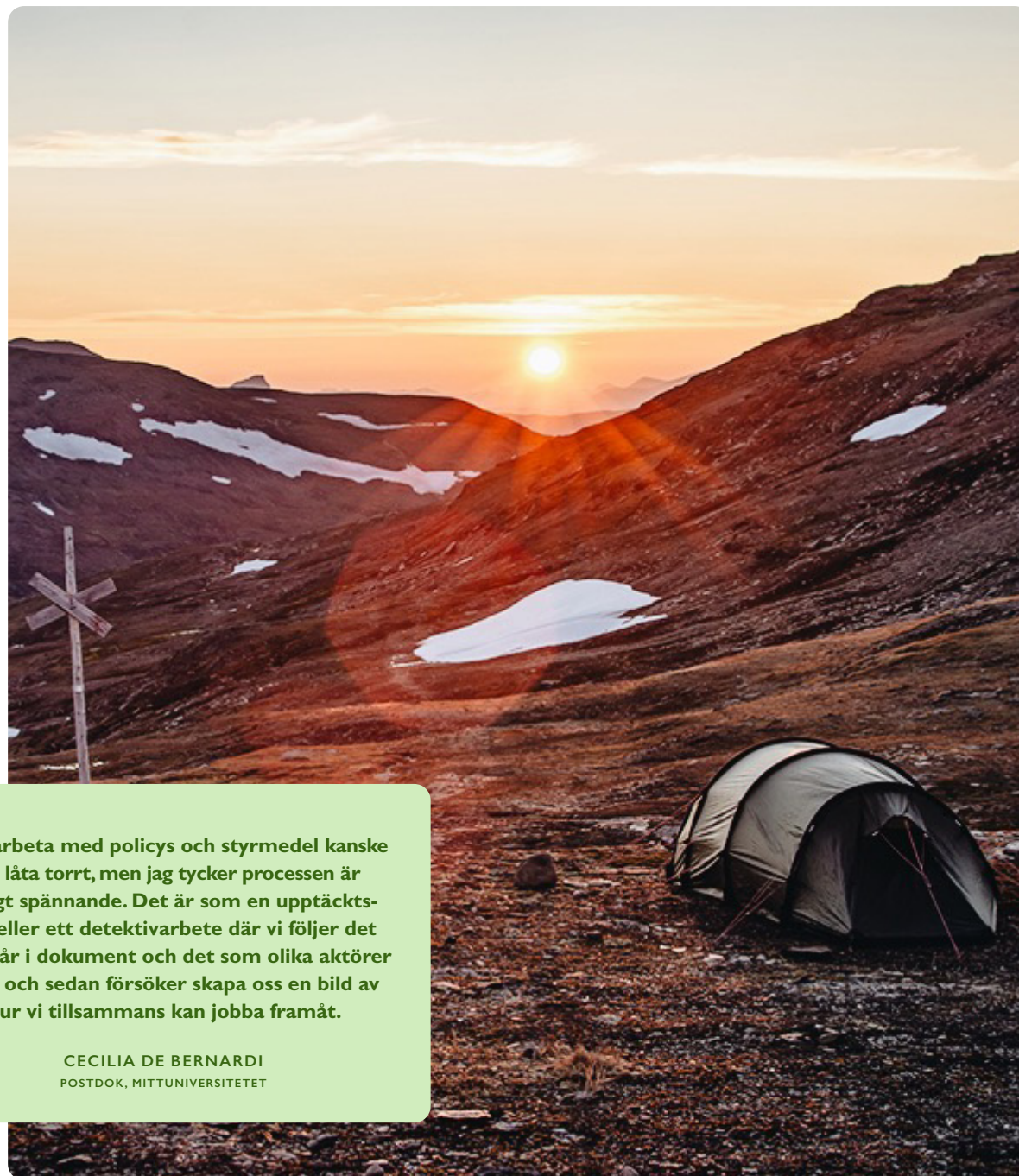
Deltagare i lärandegruppen:

- Region Västerbotten, Kajsa Åberg
- Naturvårdsverket, Tomas Chicote
- Riksidrottsförbundet, Charlotte Sundvall
- Sveriges Fritids- och Kulturchefsörening, Ingrid Thylin
- Svenska Turistföreningen, Daniel Skog
- Håll Sverige Rent, Mikael Drackner
- Mittuniversitetet, Forskare: Dimitri Ioannides, Cecilia De Bernardi, Stefan Linde och Peter Fredman,

Faciliterar gruppen: Åsa Sund, Greengoat

– Att arbeta med policys och styrmedel kanske kan låta torrt, men jag tycker processen är väldigt spännande. Det är som en upptäcktsresa eller ett detektivarbete där vi följer det som står i dokument och det som olika aktörer säger och sedan försöker skapa oss en bild av hur vi tillsammans kan jobba framåt.

CECILIA DE BERNARDI
POSTDOK, MITTUNIVERSITETET

Att starta en rörelse för hållbarhet?

Miljö- och hållbarhetsfrågorna börjar ta alltmer plats i samhället och frågan är hur friluftslivet och idrotten kan bidra.

Det finns en enorm potential i att arbeta för hållbarhet inom idrotten och friluftslivet. Vi är många som är medlemmar i en förening (nästan halva Sveriges befolkning) och ännu fler som idrottar, är ute i naturen, tittar på idrott eller skjutsar till aktiviteter. Tänk vilken effekt det kan bli i samhället om vi alla samlas i en rörelse för hållbarhet!

Ett av Mistra Sport & Outdoors mål är att starta en rörelse för hållbarhet inom idrotten och friluftslivet. Under året har vi - forskare, organisationer, myndigheter, kommuner och företag inom idrotten och friluftslivet - samtalat kring att skapa en rörelse och vad vi som program kan göra. Det har bland annat lyfts att Mistra Sport & Outdoors har en roll i att vara katalysator för att hålla det öppna samtalet kring hållbarhet som driver rörelsen framåt.

För att stödja arbetet att starta en rörelse för hållbarhet inom idrotten och friluftslivet har Mistra Sport & Outdoors under året anställt Stefan Linde. Han ska forska om "social movements" med koppling till miljömässig hållbarhet.

“Vid sidan av jobbet är jag främst småbarnsförälder, men jag försöker även få en del tid över till att vara ute i naturen och röra på mig, gärna med löparskor eller på skidor”.

STEFAN LINDE
LEKTOR I STATSJETENSKAP, MITTUNIVERSITETET

Hej där, Stefan Linde! Vem är du?

Jag är lektor i statsvetenskap och har varit anställd på Mittuniversitetet sedan april 2020. Innan dess kommer jag från Luleå Tekniska Universitet, där jag disputerade våren 2018.

Vad är egentligen en rörelse för hållbarhet?

Det finns nog inget enkelt svar, men något förenklat kan man säga att det handlar om en övergripande förändring av hur människor förhåller sig till den omgivande miljön och till andra hållbarhetsfrågor. En sådan rörelse kan tänkas grundas på gemensamma värderingar och omfatta en mängd olika typer av aktiviteter och beteenden.

Varför lockade denna tjänst dig?

På ett professionellt plan ser jag en naturlig koppling mellan den forskning jag själv har bedrivit kring varför människor väljer att bete sig mer eller mindre miljövänligt – exempelvis vad som får väljare att känna oro inför klimatförändringar eller vad som får dem att stödja olika typer av politiska initiativ – och studiet av sociala rörelser. Jag hoppas kunna utveckla min egen forskning och samtidigt bidra till programmets mål. På ett mer personligt plan känns det också kul att få vara med i programmet eftersom både idrotten och friluftslivet under lång tid varit en stor del av mitt liv.

Varför tycker du att idrott och friluftsliv är spännande sektorer?

En sak jag tycker är spännande är att kunna studera civilsamhällets roll i omställningen mot ett mer hållbart samhälle. Jag har tidigare

bland annat studerat hur politiska partier kan påverka och forma den allmänna opinionen kring miljöfrågor och från det perspektivet känns det intressant att gå vidare och studera i vilken utsträckning andra samhällsaktörer, som idrotts- och friluftssektorn, kan ha en liknande roll som opinionsledare.

Vad ser du att det finns för utmaningar och möjligheter kopplat till ditt uppdrag?

En utmaning är förstås hur man ska förhålla sig till den bredd av aktörer och aktiviteter som ryms inom sektorerna för idrott och friluftsliv och hur dessa ska betraktas från ett hållbarhetsperspektiv. Samtidigt erbjuder denna bredd även möjligheter att få en fördjupad förståelse för hur hållbarhetsfrågor uppfattas bland olika aktörer, vilket i sin tur kan underlätta arbetet med att få till stånd olika typer av beteendeförändringar.

Hur kan Mistra Sport & Outdoors jobba?

Samtalen vi haft under året visar att det är viktigt att jobba tillsammans och att lärandegrupperna kan vara en stor del i det arbetet. När vi tittat på hur andra arbetat för att skapa en rörelse lyfts ibland tre steg fram: att öka kunskap, att skapa en kritisk massa av människor som engagerar sig och att uppmuntra till olika typer av aktiviteter på olika nivåer.

4

frågor till Sandra Wåger

Kommunikationsansvarig i Mistra Sport & Outdoors

Sandra, vad har hänt på kommunikationsfronten under 2021?

Om 2020 var året då vi tänkte, gjorde behovs- och målgruppsanalyser, författade en kommunikationsplan och sjösatte webben och våra huvudsakliga kommunikationskanaler – så är 2021 året då vi börjat berätta om vilka vi är och vad vi gör.

Vi har arrangerat fyra egna webinarier, men också tagit varje chans att delta i andra sammanhang. Vi har också fått ta del av tankar och resonemang från både forskare och samverkanspartners i Mistra Sport & Outdoors blogg, vi har fått inspiration från olika aktörer i vår intervjuiserie "Framgångsexempel" och programmets sociala medier har fått fler och fler följare för varje månad som gått. Det är väldigt roligt att det händer så mycket i programmet och att engagemanget från både forskare, samverkanspartners och andra intressenter är så stort.

Vad tycker du har varit roligast?

Det känns väldigt roligt att många, både forskare och partners, tagit del av det kommunikationsstödd/de verktyg som vi arbetat fram. Allt ifrån

Powerpointpresentationer om programmet och filmer om våra sex teman till bilder och budskap. En av våra viktigaste strategier är ju att kommunicera tillsammans och med hjälp av alla samverkanspartners, så vi försöker vara lyhörda för vad alla inblandade kan tänkas behöva för att berätta om programmet och kommunicera kunskap och lösningar som kommer ut av Mistra Sport & Outdoors. Det blir ju än viktigare framgent.

Har vi några mediala höjdpunkter?

Covid19-rapporterna och dess innehåll fick mycket uppmärksamhet. Det fanns uppenbarligen ett kunskapshål som programmet kunde fylla, och det har också resulterat i flera spinoff-projekt. Flera av programmets forskare har aktivt kommunicerat resultaten på olika konferenser, i Kunskapskanalen, på DN debatt mm. Det är bra för uppmärksamheten att få fram resultat tidigt i ett forskningsprogram.

Kan du nämna någon kommunikationsaktivitet som varit extra givande?

Webinarierna! Det känns som vi hittat ett bra koncept med en blandning av forskningsbaserad kunskap och praktisk erfarenhet från friluftslivs- och idrottssektorn. I och med att programmet

består av sex teman så finns det många spännande områden att plocka av och initiera dialog kring. Under 2021 hade vi över 300 deltagare (ännu fler som sett filminspelningarna i efterhand!).

Att vi planerar och arrangerar varje webinarium i samverkan med någon av våra partners gör att det blir både relevant och intressant. Vi hoppas på flera inspirerande möten även under kommande år.

"En av våra viktigaste strategier är att kommunicera tillsammans och med hjälp av alla samverkanspartners, så vi försöker vara lyhörda för vad alla inblandade kan tänkas behöva för att berätta om programmet och kommunicera kunskap och lösningar"

SANDRA WÅGER

KOMMUNIKATIONSANSVARIG MISTRA SPORT & OUTDOORS

Sandra (längst till vänster) tar paus från forskarna och spelar padel med sina kommunikatorskollegor en gång i veckan – ett lagom hjärnrensande och skrättigt vardagsinslag.

Forskningsaktiviteter 2021: – Attityder till cirkulära initiativ

Forskarna i temat “Material och hållbar utrustning” ville ge en överblick av andrahandsmarknaden kring idrotts- och friluftsprodukter i Sverige. Därför har de gjort flera kartläggningar under 2021. I den första har de identifierat cirkulära initiativ av tillverkare, ej tillverkande företag och organisationer i branschen. Vidare har de identifierat konsumenterna av idrotts- och friluftslivsprodukter och deras attityder till cirkulära initiativ. Här är några resultat:

Konsumenters attityder till cirkulära initiativ, positiva aspekter

De flesta konsumenterna ser ekonomiska och miljömässiga fördelar, att kunna spara in en slant och samtidigt gynna miljön genom att använda produkter på ett mer effektivt sätt. Att få tillgång till mer och fler produkter, för olika tillfällen, är också en positiv aspekt som konsumenterna framhåller. Många tycker även att det är bra att få möjlighet att testa en produkt innan de själva köper den, att de slipper förvara produkterna hemma (kanske pga. platsbrist) och att de kan hitta pryglar som kanske inte finns kvar i sortimentet.

Det finns också sociala och psykologiska dimensioner; att man får tillgång till nya kontaktnät genom aktiviteterna som de hållbara initiativen möjliggör, att få utveckla sin identitet och självbild (ex “jag är en person som köper begagnat och värnar om miljön”) eller att kunna hänga med i trender i kläder och utrustning som man kanske inte hade haft råd med annars.

Konsumenters attityder till cirkulära initiativ, negativa aspekter

Ekonomiska och miljömässiga aspekter ses även som nackdelar, fast då kopplat till risk för överkonsumtion. Osäkerheten kring kvaliteten i produkterna, tillgänglighet (“finns det jag vill ha?”) och ansvarsfrågan/garantier är också en aspekt. Det handlar om att konsumenterna inte har kunskapen om hur initiativen fungerar. Sociala dimensioner finns även här; att acceptera att inte äga produkterna själv, att behöva lita på andra och att bryta normer kring idrotts- och friluftslivsprodukter.

Många av de aspekter av cirkulära initiativ som lyfts fram som positiva av konsumenterna, lyfts också fram som negativa. Det blir tydligt att olika konsumenter ser på cirkulära initiativ på olika sätt, frågan är hur företag och organisationer kan möta det?

– Detta är något vi hoppas kunna titta vidare på inom programmet, säger Louisa Swenne, som skriver om cirkulära initiativ som en del i sitt doktorandprojekt.

CIRKULÄRA INITIATIV

är initiativ efter produkttillverkningsfasen som syftar till att öka utnyttjandegrad, förlänga livslängden och öka återvinningsgraden för produkter.

Typ av cirkulära initiativ bland tillverkare

(mest förekommande i fallande ordning)

1. Underhålla

EX: UNDERHÅLLSSERVICE, SKÖTSELPRODUKTER, SKÖTSELRÅD

”As a one of its kind Nordisk offers a unique wash and dry service for all of our products”

– Nordisk

2. Reparera

EX: REPARATIONSSERVICE, RESERVDELAR/REPARATIONSKIT. INSTRUKTIONER

”All our spare parts are offered free of charge by our customer service team”

– Viking

3. Återanvända

EX: SECONDHANDS, INSPIRATION, NYA PRODUKTER

”Våra barnkläder har också namnplappar med plats för flera namn, eftersom vi vill uppmuntra att ge vidare plagget när det inte längre passar”

– Didriksson

4. Återvinna

EX: TAKE BACK SYSTEM, INSTRUKTIONER

”Vi har återvinningsboxar i alla våra egna butiker och hos många återförsäljare”

– Houdini

5. Dela

EX: UTHYRNINGSTJÄNSTER, DELNINGSTJÄNSTER

”We have tents, backpacks and clothing at our flagship store in Oslo for rental”

– Bergans

Forskningsaktiviteter 2021: – Bok om spänningen mellan idrott, prestation och hållbarhet

Forskarna i temat ”Kunskap och omvandling” är alla delaktiga i boken *Sport, Performance and Sustainability* som är kontrakterad med det internationella förlaget Routledge. Arbetet påbörjades under 2021 och boken ges ut i början av 2023.

– Hur kan man balansera sportifiering och strävan efter ökad prestation med andra värden? I relation till miljömässig hållbarhet blir den krocken väldigt tydlig och det finns ingen bok i dag som tydligt fokuserar på det, säger Daniel Svensson, forskare i idrottsvetenskap vid Malmö universitet.

Forskarna vill ge ett historiskt perspektiv på frågan och samtidigt blicka framåt. Vad finns det för potential i idrotten i dag, mot att ställa om till ett mer hållbart idrottsutövande? Daniel ger några exempel på kapitel i boken:

Den yngre generationen, generation Z, är vana användare av sociala medier och sociala nätverk - samtidigt som de är mer medvetna om hållbarhetsfrågor (se Greta Thunberg!). Många idrottsprofiler, fjällöpare, ultralöpare, traillöpare, cyklisterna etc, använder sina egna kanaler för att profilera sig med miljöaspekter. Kan man använda sociala medier som mobiliseringsplattformar för en ökad hållbarhet? Ett av kapitlen handlar om den enorma potentialen som finns hos influenceridrottarna.

Det finns en stor vana inom idrotten att ta till sig ny kunskap, nya tekniker och nya metoder för att maximera prestation. Att mäta, följa upp och utveckla

i rask takt. Skulle vi kunna använda den vanan och förmågan, samt strävan efter prestation inom idrotten, även för en omställning kring miljöpåverkan? I så fall blir det historiska förhållningssättet en potential för en fokusflyttning.

Ett tredje kapitel handlar om ”naturlig prestation” inom idrotten, dvs prestation med mindre fokus på teknik och hjälpmedel. Att uppvärdera det naturliga ”idealet” och problematisera vad som är naturligt och inte, skulle kunna påverka hur man ser på idrott och prestation. Vi har exempelvis bestämt att doping är någonting onaturligt – någonting vi inte vill ha inom idrotten. Finns det fler hjälpmedel vi skulle kunna tona ned för att få en mer hållbar idrott?

Med denna bok vill forskarna väcka diskussionen kring konflikter mellan prestationstänkande och hållbarhet, lyfta relevanta frågor för ämnet och stimulera ytterligare forskning på området. Andra kapitel i boken handlar om hållbarhet inom skolämnet idrott och hälsa, om trenden att flytta utomhusidrotter till inomhusanläggningar, och hur coronapandemin påverkat omställningen mot en mer hållbar idrott. Författarna kommer från olika discipliner – som idrottsvetenskap, historia, sociologi, utbildningsvetenskap och filosofi – och boken är planerad att ges ut i början av 2023.

”Skidtunnlar och andra inomhusarenor är ett tydligt exempel på hur sportifiering och teknologi kan förändra idrottsutövandet. Då uppstår frågor kring hur fler kan få tillgång till bra förutsättningar att träna och vara aktiva, utan att miljöpåverkan blir för stor”, menar Daniel Svensson

Forskningsaktiviteter 2021:

– Sportevenemang och hållbarhetskommunikation

Lärandegruppen i temat ”Hållbara evenemang” har under 2021 identifierat ett antal forskningsområden tillsammans och även påbörjat några delstudier. En av studierna, som nu är i analysfasen, handlar om hur sportevenemang kommunicerar hållbarhet på sina webbsidor. Erik Lundberg, doktor i företagsekonomi vid Göteborgs universitet, ger oss en inblick i arbetet.

Erik, berätta - vad är det ni har gjort?

Vi har gjort en systematisk kartläggning av hur sportevenemang kommunicerar hållbarhet på sina webbsidor. Vi vill ge en bild av vilken typ av hållbarhet de kommunicerar i dag. Vilka aspekter av hållbarhet lyfter evenemangen? Hur kommuniceras miljömässig hållbarhet i relation till andra hållbarhetsaspekter? Saknas något eller finns det något som kan utvecklas? Resultaten av kartläggningen kan sedan ligga till grund för andra eller mer fördjupade studier, men även feedback till evenemangsarrangörerna.

Vilken typ av evenemang har ni undersökt?

Vi fokuserar på sportevenemang, för vuxna och barn, där vem som helst kan delta. Av de 30 utvalda evenemangen finns bland annat de som ingår i En svensk klassiker (Vätternrundan, Lidingöloppet, Vansbrosimmet och Vasaloppet), Göteborgsvarvet, Storsjöcupen och O-ringen. Evenemangens webbsidor är en viktig kommunikationskanal för de som deltar och besöker evenemangen. De vill kanske framförallt hitta praktisk information, men de möter också kommunikation kring hållbarhet. Hur ser den ut?

Ni har använt den spännande metoden ”web scraping”, vad innebär det?

Det är en metod där man skapar en kod (algoritm) som automatiskt går in på alla de utvalda evenemangens webbsidor, tar hem all text som finns på dessa sidor och sedan analyserar innehållet. En analys är att använda listor med hållbarhetsord som vi tagit fram utifrån exempelvis de Globala Målen, Riksidrottsförbundet och Naturskyddsförningen. Det kan vara allt ifrån ”hälsa” och ansvar” till ”energi” och ”återvinning”.

Resultaten av datan kan t.ex. visa hur många gånger ett ord nämns, på vilka webbsidor ordet återfinns och var i strukturen ordet ligger (om det lyfts på förstasidan eller långt ned i webbstrukturen som kräver många klick).

Vad visar resultaten, hittills, och hur går ni vidare?

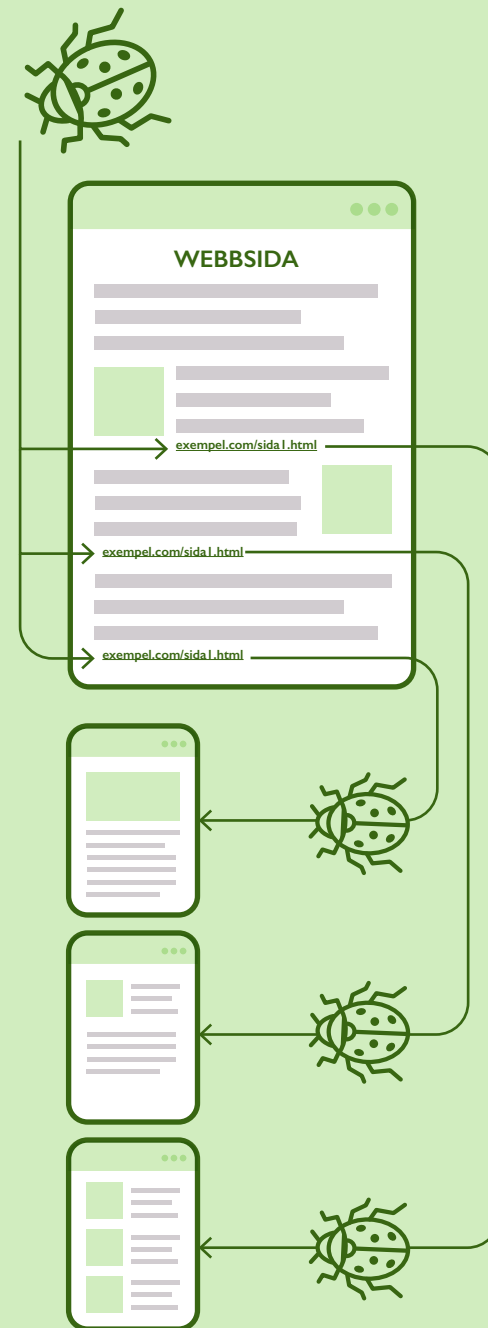
Av det vi sett hittills så är det väldigt stor skillnad på vilken nivå i webbstrukturen man kommunicerar hållbarhet, om man lyfter fram det eller om det finns långt ned nästan lite pliktskyldigt. För vissa evenemang kan ju hållbarhet vara en USP (unique

Erik Lundberg, doktor i företagsekonomi vid Göteborgs universitet,

selling point) och då genomsyrar det såklart kommunikationen, medan det för andra inte är någon grej alls.

Nästa steg är att, tillsammans med lärandegruppen, diskutera vilka analyser vi ska fördjupa oss i. Intressanta frågor kan ju vara; Finns skillnader mellan evenemang som riktar sig till ungdomar kontra vuxna? Finns skillnader mellan olika typer av idrotter? Rimmar webbkommunikationen med de strategier evenemangen har satt upp? En fundering vi har är också att utöka studien och kolla på hur kommuner eller regioner, där evenemangen verkar, kommunicerar kring hållbarhet. Görs det på samma sätt eller finns det skillnader?

Vetenskapliga publikationer

Programövergripande publikationer

Andersson, K., Fabri, A., Fredman, P., Hedenborg, S., Jansson, A., Karlén, S., Radmann, J. & D. Wolf-Watz (2021). Idrotten och friluftslivet under coronapandemin. Resultat från två undersökningar om coronapandemins effekter på idrott, fysisk aktivitet och friluftsliv. Mistra Sport & Outdoors, rapport 2021:2.

Fredman, P. & Wolf-Watz, D. (2021). Impact from Covid-19 on outdoor recreation in Sweden. In: Aas, Ø., Breiby, M., Selvaag, S.K., Eriksson, P.-A. & Børrestad, B. (editors). The 10th MMV Conference: Managing outdoor recreation experiences in the Anthropocene – Resources, markets, innovations. Norwegian University of Life Sciences, MINA fagrapport 73. 418 p.

Hansen, A.S., Falla Arce, J. & Lindberg, I. (2021). Friluftslivet under coronapandemin. Kartläggning av friluftsvanor och vistelse i naturen under coronapandemin i Västra Götaland. Mistra Sport & Outdoors, rapport 2021:1.

Publikationer inom temat

Kunskap och omvandling

Norberg, Johan R.; Svensson, Daniel; Jansson, Alexander & Hedenborg, Susanna (2021). 'The Impact of the Covid-19 Pandemic on Sport in Sweden'. In: Time Out: National Perspectives on Sport and the Covid-19 Lockdown, eds. Jörg Krieger, April Henning, Lindsay Pieper & Paul Dimeo. Common Ground Research Networks, pp. 15-28.

Svensson, D. (2021). 'Borås och idrotten: Historiska nedslag och framtida uppslag', in Borås 400 år – från knalle till e-handel. Fässingen: Från Borås och de sju häraderna, vol. 57, ed. Anngerd Lönn. Borås: De sju häradernas kulturhistoriska förening, pp. 129-143.

Svensson, Daniel & Radmann, Aage (2021). "Keeping distance?: Adaptation strategies to the covid-19 pandemic among sport event organizers in Sweden". Journal of Global Sport Management.

Svensson, D., Sörlin, S. & Saltzman, K. (2021). "Pathways to the trail – landscape, walking and heritage in a Scandinavian border region", Norsk Geografisk Tidsskrift – Norwegian Journal of Geography, 75:5, 243-255.

Publikationer inom temat

Hållbara transportlösningar

Larsson, A., Eldér, E., Vafeiadis, E., Curtis, C., Steiner, A. (2021) A multi-modal, multi-activity, multi-scalar analysis for sustainable accessibility planning. Paper presenterat på World Symposium on Transport and Land Use Research 2021, Portland, Oregon, USA, August 9-13, 2021.

Liao, Y., Yeh, S., Gil, J., (2021). Feasibility of estimating travel demand using geolocations of social media data. Transportation.

Publikationer inom temat

Hållbar användning av mark och vatten

Andersson, H. (2021) The role of peri-urban nature in outdoor sports and outdoor recreation: insights from Rudan nature reserve in Stockholm. MSc Thesis, KTH Royal Institute of Technology

Beery, T. H., Quaas, M., & Stenseke, M. (2021). Nature's Contributions to People: On the Relation Between Valuations and Actions. Frontiers in Ecology and Evolution, 9, 411.

Hill, R., Díaz, S., Pascual, U., Stenseke, M., Molnár, Z., & Van Velden, J. (2021). Nature's contributions to people: Weaving plural perspectives. One Earth, 4(7), 910-915.

Publikationer inom temat

Material och hållbar utrustning

Danielski, I. (2021) The development of artificial turf in Swedish football fields from the perspective of different stakeholders. MISTRA Report, November 2021.

Publikationer inom temat

Hållbara evenemang

Armbrecht, J. (2021) Event quality, perceived value, satisfaction and behavioural intentions in an event context, Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism, DOI.

Armbrecht, E., Lundberg, E., Pettersson, R. & Zillinger, M. (2021) Covid-19 och hållbara evenemang. Mistra Sport & Outdoors, Rapport 2021:3.

Armbrecht, E., Lundberg, E., Pettersson, R. & Zillinger, M. (2021). Sport clubs and events recovery in Sweden, in Crisis Management and Recovery for Events: Impacts and Strategies, ed. by V. Ziakas, V. Antchak and D. Getz. DOI.

Lundberg, E., & Andersson, T. D. (2021). Subjective Well-Being (SWB) of Sport Event Participants - Causes and Effects. Event Management. DOI.

[Hitta till alla publikationer som läggs upp löpande på vår webb »](#)

Våra doktorander

I Mistra Sport & Outdoors finns sju doktorander, utspridda över fem lärosäten, som alla kommit igång med sina projekt. Att vara doktorand innebär en blandning av att läsa kurser och att skriva på sin avhandling under fyra års tid. Många deltar också i undervisningen på sin institution. Mistra Sport & Outdoors har arrangerat en doktorandkurs – Idrottens och friluftslivets miljöutmaningar – som getts av Malmö Universitet under 2021-2022.

LOUISA SWENNE
MITTUNIVERSITETET, DOKTORAND I
SPORTTEKNOLOGI

– Jag ska titta på hur teknisk och upplevd funktionalitet förändras över tid på sport- och friluftspå produkter genom att göra materialtester och användartester på nya och begagnade produkter. Förhoppningsvis kan vi få fler konsumenter och företag att våga satsa på begagnat genom att visa på hög funktionalitet hos begagnade produkter!

AXEL ERIKSSON
MITTUNIVERSITETET, DOKTORAND I
TURISMVETENSKAP

– För att planera för framtida användning av naturen för idrott och friluftsliv bör vi förstå de olika uppfattningarna om naturpåverkan som finns i landskapet. Genom olika synvinklar tar jag även med mig i Jämtlandsfjällen som utgångspunkt, vilket kan stötta beslutsfattande kring den ökande användningen av naturen i området.

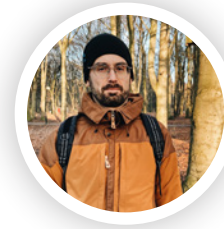
OSKAR ABRAHAMSSON
GÖTEBORGS UNIVERSITET, DOKTORAND I
KULTURGEOGRAFI

– Min forskning fokuserar på i vilken utsträckning det tätortsnära friluftslivet kan bedrivas både miljömässigt och socialt hållbart. Mer specifikt studerar jag hur dagsvandringar i naturpräglade områden i nära anslutning till Göteborg kan utövas utan att vara beroende av privatbil, samtidigt som den utövade aktiviteten fortfarande upplevs som ett meningsfullt naturumgänge.

LIUBOV TIMONINA
KUNGLIGA TEKNISKA HÖGSKOLAN,
DOKTORAND I HISTORISKA STUDIER AV
TEKNIK, VETENSKAP OCH MILJÖ

– Min forskning har fokus på kvinnor i friluftsmiljöer och deras plats och roll i naturförvandling- och förvaltning i Sverige under 1900-talet. Jag vill utmana kvinnornas osynlighet i landskaps- och friluftshistorien genom analyser av deras life stories och upplevelser av mobilitet och rumslig frihet. På sätt hoppas jag bidra till mer inkluderande och dekoloniserade naturmiljöer som främjar ett holistiskt synsätt på hållbarhet.

JOHAN CARLSSON
MALMÖ UNIVERSITET, DOKTORAND I
IDROTTSVETENSKAP

– Jag gör en studie av miljö- och klimatutmaningar inom den snabba och stora framväxten av padel i Sverige, utifrån ett drottligt utvecklingsperspektiv där offentliga, ideella och kommersiella aktörer möts.

ANDREAS KARLSSON ISGREN
HÖGSKOLAN DALARNA, DOKTORAND I
PEDAGOGISKT ARBETE

– Jag kommer att undersöka lärares syn på och attityder till miljömässig hållbarhet i ämnet idrott och hälsa. Miljö och hållbarhet skrivs fram i läroplanen men nämns inte i kursplanen för ämnet idrott och hälsa, får det betydelse för om och hur lärare arbetar med det i sin undervisning?

KRISTIN MALMCRONA FRIBERG
KUNGLIGA TEKNISKA HÖGSKOLAN OCH
STOCKHOLM RESILIENCE CENTRE, DOKTORAND I
STRATEGISKA HÅLLBARHETSSTUDIER

– Jag fokuserar på processen av framtagandet av handlingsplanerna kopplade till den nyantagna friluftsstrategin i Stockholms län. Jag kommer att bedriva följeforskning och belysa hur en sådan samverkansprocess går till.

Deltagare i programmet

Kansli/administrativt stöd

Peter Fredman, *programchef, Mittuniversitetet*
 Christina Frimodig, *samverkansledare, Mittuniversitetet*
 Sandra Wåger, *kommunikationsansvarig, Mittuniversitetet*
 Elin Larsson, *kommunikatör, Mittuniversitetet*
 Märit Christensson, *administratör, Mittuniversitetet*
 Per-Richard Lindgren, *ekonom, Mittuniversitetet*

Styrelse

Eva Thörnelöf, *ordförande*
 Peter Mattsson, *verksamhetsområdeschef Elitidrott*
 Ulf Silvander, *generalsekreterare, Svenskt Friluftsliv*
 Christiane Dolva Törnberg, *hållbarhetsansvarig, Fjällräven*
 Maria Johansson, *professor, Lunds Tekniska Högskola*
 Åsa Moberg, *programansvarig på Mistra, adjungerad till styrelsen till september 2021*
 Johan Edman, *programansvarig på Mistra, adjungerad till styrelsen från oktober 2021*

Forskare

Kunskap och omvandling

Sverker Sörlin, *Kungliga Tekniska Högskolan, temaledare*
 Susanna Hedenborg, *Malmö universitet, vice temaledare*
 Daniel Svensson, *Malmö universitet*
 Erik Backman, *Högskolan Dalarna*
 Andreas Karlsson Isgren, *Högskolan Dalarna*
 Johan Carlsson, *Malmö universitet*
 Marie Larneby, *Malmö universitet*
 Liubov Timonina, *Kungliga Tekniska Högskolan*

Hållbara transportlösningar

Anders Larsson, *Göteborgs universitet, temaledare*
 Ann Legeby, *Kungliga Tekniska Högskolan, vice temaledare*
 Jorge Gil, *Chalmers tekniska högskola*
 Oskar Abrahamsson, *Göteborgs universitet*

Hållbar användning av mark och vatten

Marie Stenseke, *Göteborgs universitet, temaledare*
 Sara Borgström, *Kungliga Tekniska Högskolan, vice temaledare*
 Sandra Wall-Reinius, *Mittuniversitetet, vice temaledare*
 Erik Andersson, *Stockholms universitet*
 Rosemarie Ankre, *Mittuniversitetet*
 Andreas Skriver Hansen, *Göteborgs universitet*
 Peter Fredman, *Mittuniversitetet*
 Axel Eriksson, *Mittuniversitetet*
 Oskar Abrahamsson, *Göteborgs universitet*
 Kristin Malmcrona Friberg, *Kungliga Tekniska Högskolan*

Material och hållbar utrustning

Mikael Bäckström, *Mittuniversitetet, temaledare*
 Itai Danielski, *Umeå universitet, vice temaledare*
 Anna Björklund, *Kungliga Tekniska Högskolan*
 Kajsa Nilsson, *Mittuniversitetet*
 Judith Waller, *Mittuniversitetet*
 Hampus André, *Kungliga Tekniska Högskolan*
 Louisa Swenne, *Mittuniversitetet*

Hållbara evenemang

Robert Pettersson, *Mittuniversitetet, temaledare*
 John Armbrrecht, *Göteborgs universitet, vice temaledare*
 Erik Lundberg, *Göteborgs universitet*
 Lusine Margaryan, *Mittuniversitetet*
 Malin Zillinger, *Mittuniversitetet*
 Axel Eriksson, *Mittuniversitetet*

Beteenden, styrmedel och utveckling

Dimitri Ioannides, *Mittuniversitetet, temaledare*
 Daniel Laven, *Mittuniversitetet*
 Peter Fredman, *Mittuniversitetet*
 Cecilia de Bernardi, *Mittuniversitetet*

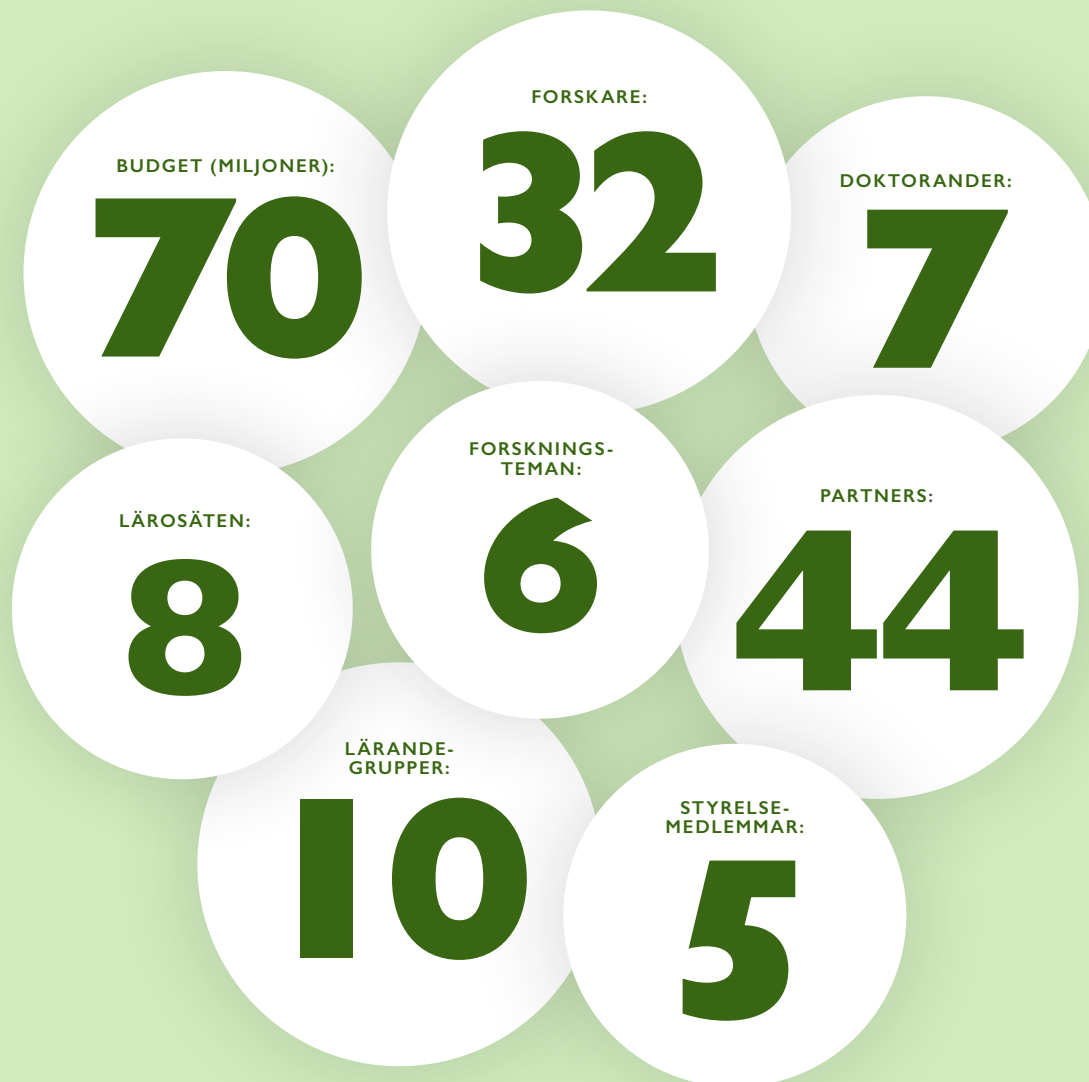
Deltagande universitet

- Chalmers tekniska högskola
- Göteborgs universitet
- Högskolan Dalarna
- Kungliga Tekniska Högskolan
- Malmö universitet
- Mittuniversitetet
- Stockholms universitet
- Umeå universitet

Deltagande organisationer, myndigheter och företag

- Bergs kommun
- Beställargruppen för konstgräs
- Biathlon Events AB, Legacy
- Ecoloop
- En Svensk Klassiker
- Friluftsförbundet
- Friluftsförbundet Region Mälardalen
- GBG stad Idrott- och föreningsförvaltningen
- Got Events
- Fritidsbanken
- Göteborgs stad, Park- och naturförvaltningen
- Havs- och vattenmyndigheten
- Kungälv kommun
- Lilla Edets kommun
- LRF
- LRF Mälardalen
- Länsstyrelsen Hallands län
- Länsstyrelsen Jämtlands län
- Länsstyrelsen Stockholms län
- Länsstyrelsen Stockholms län
- Naturturismföretagen
- Naturvårdsverket
- Outdoormap AB
- Patagonia
- Region Stockholm
- Riksidrottsförbundet
- Scandinavian Outdoor Group
- Skogsstyrelsen
- STERF
- Svenska Fotbollförbundet
- Svenska Kanotförbundet
- Naturskyddsföreningen
- Svenska Orienteringsförbundet
- Svenska Paraspportförbundet
- Svenska Ridsportförbundet
- Svenska Skidförbundet
- Svenska Turistföreningen
- Svenskt Friluftsliv
- Sveriges Akademiska Idrottsförbund
- Sveriges kommuner och regioner
- Thule Group AB
- Väst kuststiftelsen
- Västtrafik
- Åre kommun

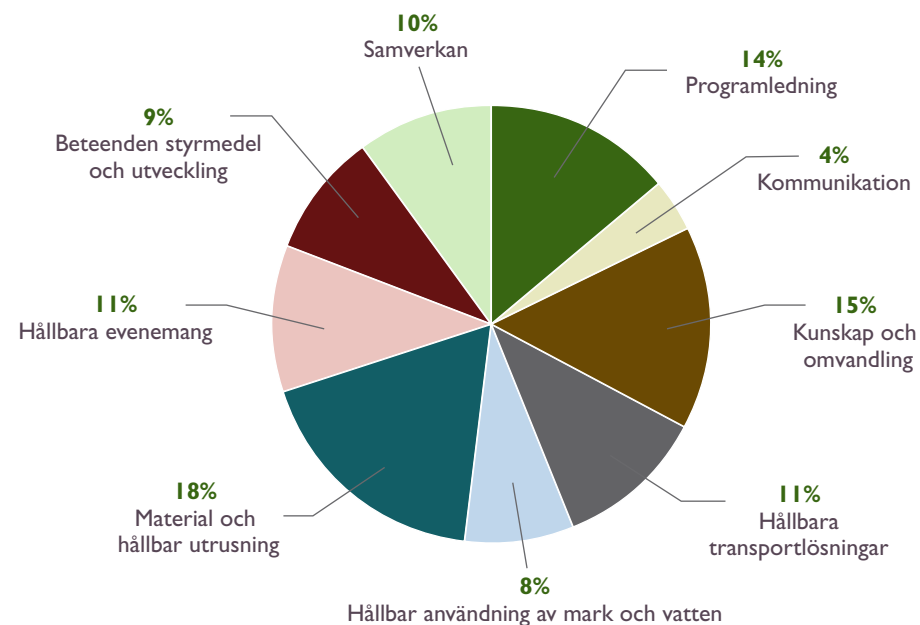
Mistra Sport & Outdoors i siffror

Ekonomisk översikt 2021

	kSEK
Balanserade medel från 2020	4 761
Intäkter	
Mistra	14 431
Medfinansiering från konsortieparter	3 676
Totala intäkter	18 107
Kostnader	
Löner	9 731
Resor	44
Förbrukningsmaterial	22
Övriga direkta kostnader	40
Köpta tjänster	908
Indirekta kostnader	2 133
Totala kostnader	12 878
Utgående balans 2021¹	9 990

¹ Överskottet beror bl.a. på Covid-19 och på förseningar av rekryteringar

Kostnadernas fördelning på programmets olika poster

	tkr
Programledning	1 815
Kommunikation	550
Kunskap och omvandling	1 960
Hållbara transportlösningar	1 350
Hållbar användning av mark och vatten	1 044
Material och hållbar utrustning	2 361
Hållbara evenemang	1 386
Beteenden styrmedel och utveckling	1 104
Samverkan	1 309
Totalt	12 878

Mistra Sport & Outdoors – 2021 in brief

2021 is the year during which Mistra Sport & Outdoors truly found its path forward. After a somewhat unusual start to the year due to the COVID-19 pandemic, in 2021 we identified the challenges we face and started up learning groups and several research activities. We now have a team of over 30 researchers, including seven PhD candidates, and work with more than 40 partners to achieve the goals of the programme.

Early in the year we completed the first step in our collaboration process, which involved identifying the environmental challenges related to our six themes. This resulted in the formation of ten learning groups focused on issues related to knowledge and change, transport, soil and aquatic environments, materials, equipment events, policy and behaviour.

In addition to three special reports about the impact of the COVID-19 pandemic on sports and outdoor recreation published early 2021, we are now seeing the results of our research appearing in reports, books and journals. The first part of a PhD course was carried out in the autumn focusing on environmental challenges in sports and outdoor recreation. In 2021 we also arranged four webinars attended by more than 300 participants, focusing on the consequences of the COVID-19 pandemic, artificial turf and materials, and teaching environmental sustainability. Presentations were given at several events, both digital and physical, such as the final conference of the Swedish project "Friluftslivets år" (Year of Outdoor Recreation).

All activities and studies carried out within the framework of Mistra Sport & Outdoors are to be based on an environmental challenge in society. However, the solutions generated as a result of the programme may also lead to social and economic improvements. Find out more about our approach and who does what on our website.

[Read more about Mistra Sport & Outdoors on our website »](#)

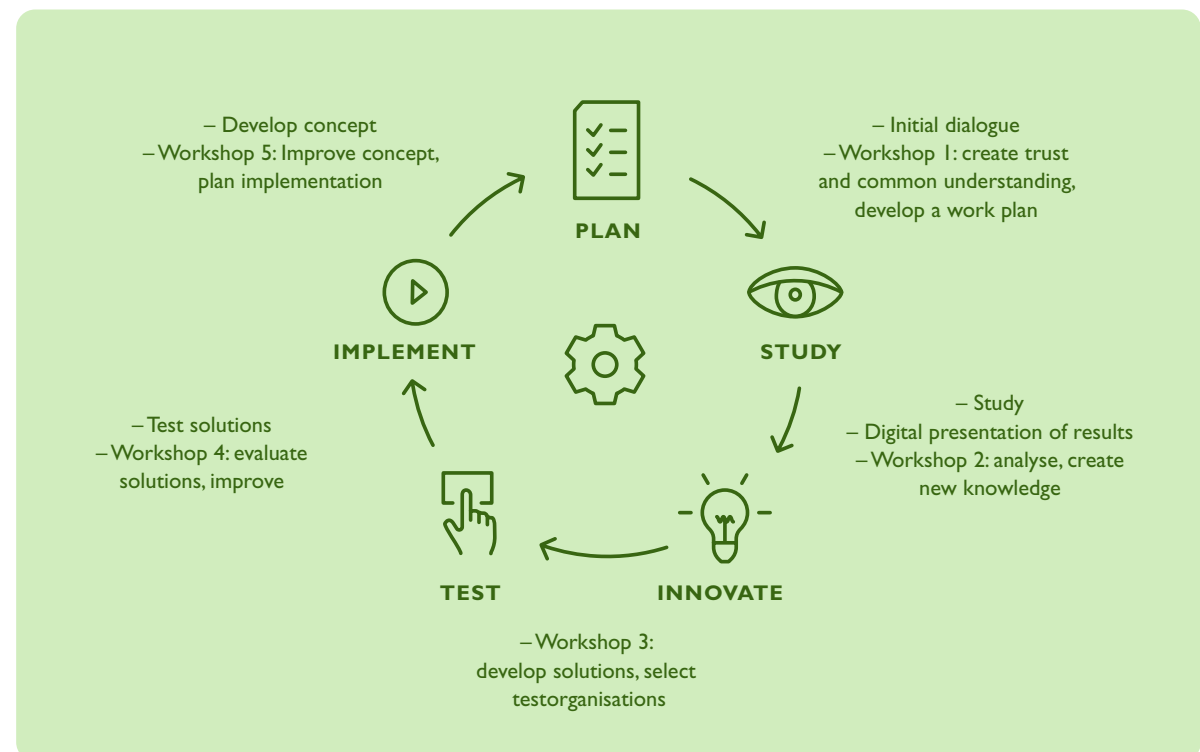
// PETER FREDMAN
PROGRAMME DIRECTOR

MISTRA SPORT & OUTDOORS' SIX THEMES

- Knowledge and transformation
- Sustainable transport solutions
- Sustainable use of land and water
- Material and sustainable equipment
- Sustainable events
- Behaviour, policy and future change

LEARNING GROUPS

Following the initial phase of the co-creation process, during which our challenges were identified and formulated, ten learning groups are now active within Mistra Sport & Outdoors. The groups are comprised of organisations, companies, authorities and researchers who work together to develop knowledge and solutions to environmental challenges in sports and outdoor life in Sweden.

mistra
sport & outdoors

FOTO: MOSTPHOTOS.COM | UNSPLASH | MITTUNIVERSITETET | PRIVATA
FORMGIVNIG: GULLERS GRUPP

FINANSIERAT AV

 MISTRA

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning